

ПАРТИЯ АМЫДЫРАЛЫ

Четпестерни большевикчи ёзу-биле чайладыр

Тере-Хөл районуң партия органы...
Забеевтин чугаалааны болза, райпо даргазы эш Лапшаков ажытчынары, албан-хаакчытарны, интеллигенцияны аш-чемни болгаш ултпур-вүч бараннары-биле хандырат дугайында большевикчи сагыш-салышканын салбай турар.

Эмнелге чериниң багай ажылының дугайында тодаргай фактыларны эш Омарова бодунуң саналына көргүзүп илереткен. Эмнелге, профилактыг ажылды бүгү кемчелер-биле экижи-дешириниң орунуга эмнелге эргелгенчиси Орлоура чорукка дузалап турар. Бодунуң үлүзүлгезин харысылга чок көрүп турар.

Эш Чуруман Эми алдын чериниң ажылчынарын, культура-амыдыралдык хергегилин хандырылазында четпестерге тодаргайы-биле доктап чугаалаан болгаш алдын тывышының үлүзүлгезин ажылчынарыңче кичээгейин дыңзыдат дугайында айтырыгын ВКП(б) райкомунун мурнуга тургускан.

Санаал берип чүве чугаалаан коммунистер райкомунд ажылынга чидиштүмчүлүктү таварыштырган болгаш четпестерни чайладырыңче угландырган тодаргай саналдары бергенер. Чижээлээрге, эш Ан-оолдун демделген чугаалааны болза, ажыл-агыйның чамдык сорууларының талазы-биле райкомунуң чыдап наап турарының кол чыдаганы болза, партияни-органнастыг болгаш партияни-политиктиг ажылды сула тургусканында болур.

Партияни-органнастыг болгаш партияни-политиктиг ажылда кол чөлүсчүлдү болза, күөселдениң контролю болгаш хынаадамы чок болуп турарында деп эш Киштову демделген. Чижээлээрге, райпромкомбинатты органнастап тургузар дугайында үндүргөн шийтир бо үеге чедип күөсетимеэн.

Эш Сурунгур хуралдын киржикчилериниң кичээгейин колхозче агынның бүтпес идигеттериниң шүргүп кирип турганының фактыларын, район органнастыгының болгаш албан чериниң ажылында бюрократтыг болгаш амал чызыр чоруттарын бар болуп турарын көрдүргөн. Эштер Комбу, Темир-оол, Колупаев олар сумуларга барбайн турар болгаш амалдык чонуну мурнуга политиктиг илеткилдери кылбай турарлар.

Райкомунд ажыдакчылары партия эге органнастыгының секретарьларыне практиктик дузаламчыны көргүзүп берип, партияни амалдык дузаламчыны солугар талазы-биле семинарларын чоруттайн турар деп эш Сагатай чугаалаан. Эш Чамзырыңдан актив-биле ажылды күөшүлдериниң, политиктиг өөргүдери экижидериниң болгаш парторганнастыгының масса-биле харылзаанын быжыдарыңче эргежон чугула-

зынче кичээгейни чидиглендирген.

Санаал-опалдардың сөөлүндө чүве чугаалаан партияның область комитединин секретари эш Базыр-Сат ВКП(б) райкомунд ажылында четпестерни тодаргайы-биле айтып, районунд партия органнастыгына ээлчеглиг сорууларны тургускан.

Партияни-органнастыг болгаш идея-политиктиг ажылды чогуур пегелдегиче чедир көдүрери чугула, бүгү коммунистерден массаның ёзулуг баштакчылары, Төрөн чурттуң чаагайы-ёзулугуна маадырыг күш-ажылдык ёзулук органнастыгы болгаш турарын чедип алып, чаа чылдык баштайгы хүннеринден эгелээш, планнарны бүрүн болгаш ажыр үлегерли-биле күөседир дээш социалист чарышты делгедерид, партия эге органнастыгынын партияни удурутканын кичээгейиниң төвү кылдыр тургузар.

Районунд партия органнастыгы болза, районунд экономиказының чедикшиниң социалист чарыштыг дээш, культураны сайыздыр болгаш чаа амандарды непередир дээш бүгү большевикчи энергия-биле демисекир ужурул деп эш Базыр-Сат чугаалаан. Коммунистерниң идеякый болгаш бот-тывыгы чоруну амыр дым чокка сайыздыр керек, большевикчи партияни угаан-бодала оларны кичидер талазы-биле хүн-бүрүнүң ажылы чорудар керек, партияни иштики демократияны принциптери быжык болгаш чайгылыш чокка чорудар, большевик шүтүмүлүлдү болгаш бот-шүтүмүчүлүлдү калбартып. Партия органнастыгы болза, көшкүн араатарны суур-жуу амандардык чуртталгазынче шилчиниң херээңге онза кичээгейин салыр ужурул, мал ажылы сайыздырының планын күөседир дээш демиселди чорудар. Суму Советтериниң, садгының, районунд кадык камгала кылдының ажылы удурутун шийтирли-биле экижидер керек. РСФСР-ниң Дээди Советинге болур деп турар соңгудаларга төлөптиг ужуражыр дээш массалыг социалист чарышты калбартып, оң бедик түнелдерин чедип алып.

Райкомунд партия хуралы райкомунд өтчөгүзү илеткилини дугайында делгедерей шийтирив хулап эвезин. ВКП(б) райкомунд болгаш ревизион комиссияның чаа составын соңгаан.

Болуп эрткен органнастыг пленумга ВКП(б) райкомунд бир дугаар секретаринге эш Темир-оолду, ийи дугаар секретарияга эш Сагалакотту соңгаан.

Партия өөредилгези

Улуг-Хем районунд Ийи-Тал сумуында Жданов аттыг колхозта партия эге органнастыгында 40 коммунистер бар. Ол эге органнастыг партияның политөөредилгези сууда чоруп турар: партия өөредил-

гезинде чүгле 17 коммунистер өөренип турар болгаш олар өөредилгезин үзүп турарлар. Эске 23 коммунистер шуут политөөредилгези хаара тутунаан. Партияның политөөредилгези бо-

лур хүннерде болбайн турар. Оң башкымы эш Нем-Хуурак Кызылче семинарже чораян союнда чаггыс-даа катап кичээл болбаан.

К. АЛЕКСАНДР.

РСФСР-ниң Дээди Совети

Россияның Совет Федеративтиг Социалист Республикасы болза, он алды өөшүлгөзү республикаларның арасында бир дугаар чери эзелет турар. Ол өөшүлгөзү республикалар болза, хей националдыг күчүлүг совет күрүне — Совет Эвилели болуп турар.

1917 чылдың Октябрыда большевик партияны, В. И. Ленинни болгаш И. В. Сталинни удурутканы-биле пролетариат ядын тараачынар-биле өөшүлдүзү алдып, дарланыларның эрге-чагыргазын дүзүрген болгаш төөгүдө бир дугаар совет социалист күрүни тургускан.

Улуг орус улус бистиң Төрөн чуртувустуң бүгү акы-дума улустарын бодун долгандыр катыштырып алгаш, адиктык интервенттерин болгаш иштин контрреволюцияны күштериниң халлашынында анык совет республиканы камгалап алган. Орус улус болза, Россияның дарладык чораян улустарына амал-агай болгаш культура хөгжүлүдүзүндө канчаар-даа аажок улуг чедикшинерин чедип аларына дузалашкан. Россия Федерацияның амалдык чоннары болза, социалист тургузушунуң канчаар-даа аажок улуг планын боттандырат дээш демиселди баштап, бистиң чуртта социализм-тиилегезин чедип аларына шийтирив күш болган.

Орус улус болза, гитлердик элекелерге улуг демиселдик кол аар бергезин бодунга чүктөп алгаш, ССРЭ-ниң бүгү акы-дума улустары-биле кады амылдавшаан, фашист Германияны болгаш империалист Японияны чылча шалкып, бүгү делегейге төөгүлүг тийгелерин чедип алган. Бо дайыга ССРЭ-ниң улустарының ленинчи-сталинчи найралы улам-на канчалык быжынаан.

Бистиң чуртта коммунизм тургузушунуң талазы-биле улуг Сталинниң айытымы канчаар-даа аажок улуг программаны боттандырып тургаш, совет

улус дайын сөөлүндөги беш чыл планынын кол сорулгаларын хуусаа бетинде күөседип тургаш, дайын сөөлүндөги чылдарда бүгү делегейге төөгүлүг чедикшинерин чедип алган.

Россия Федерацияның күрүне эрге-чагыргазының дээди органы болза, РСФСР-ниң Дээди Совети болур. Ону делегейде эң-не демократтыг Сталинчи Конституцияның принциптери ёзуугар бүгү ниитини, дең болгаш дөрт соңгуда эргелери барымдаалап, чакыт бадылашыны-биле 150 муң чондон бир депутат нормалыг кылдыр 4 чыл хуусаалыг соңгуур.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттары дээр, ажылды чоннарның ёзулуг төлөөлөкчилери — амалчынарын, тараачынарын болгаш интеллигенцияны соңгаан кижилери болур. Олар болза, чурттуң амал-агай, хей ниити, политин болгаш культура амандарының шуут киржикчилери болур.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттарының социал составы болза, ёзулуг демократтык, улусчу характерни көргүзүп турар. РСФСР-ниң Дээди Советиниң 1947 чылда соңгугтарын 752 депутаттарын аңгы талазы-биле алырга — амалчынаар 300, тараачынаар 123 (оларны иштинде көдээ амал-агында шуут амылдат турарлар 80, колхоз даргалары 41). РСФСР-ниң Дээди Советиниң даргазының оралакчыларында Краснояр крайның Павлодар районуң «Номсолоец» деп колхозунуң даргазы Ф. П. Гончаров болгаш Ленинград заводтун амалчыны Н. П. Тарасов соңгугтуганнар.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттарының составында ВКП(б) кежигүнери 595 болгаш партия кежигүнери эвестер 152. Депутаттарын арасында 191 херээженнер бар. Бо болза, совет херээженнер дээр, бистиң чурттуң күрүне болгаш хей-ниити амандары-

ның дең эргелиг болгаш идеякый киржикчилери деп чүвени көргүзүп турардыр.

Социалист Төрөн чурттуң чечетелишиниң дээш, амалдык чоннарны аас-кежи дээш, коммунизм дээш мого-гылаш чок демиселчи, эң эки кижилерни күрүне эрге-чагыргазының органнарына совет улус соңгуу турар.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң бир дугаар депутаты кылдыр башкы болгаш баштыгы эш И. В. Сталинни амалдык чоннар соңгааннар. Эш Сталинни чок сораптыкери, большевик партияның болгаш совет казактыг удуруткучулары РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттары болуп турар.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттарының арасында — бадурлениң алдарлыг чарыткычылары, социалист чер амалының болгаш мал амалының мастерлери, алдарлыг совет индигенистериниң төлөөлөкчилери бар.

Бистиң чуртта ышкаш эрге-чагыргазының дээди органына улустун долу болгаш ёзулуг төлөөлөр чоруу чаггыс-даа буржуа чуртта чок болгаш тургудууда шываас.

Америк конгрессте амалдык аңгыны төлөөлөкчилери чок. Конгресстин сөөлү соңгудуузда демократтыг болгаш республиканың партияларын күженишканы-биле, соңгучуларыны кажарлаар, хээлээр, коругдар аргалар кылып тургаш, амалдык партияның Нью-Йорк штаттан депшитирген карачыг төлөөлөкчизи Маркантиону соңгугтурбайн барган. Ол чорук болза, АКШ-тың республиканың болгаш демократтыг партияларын мөзү шызырыны бир тодаргай көргүзүп болур. 1881 чылда-ла Ф. Энгельстин бижээни болза, ол ийи партиялар дээр, «күрүне эрге-чагыргазыңче боттарының холдары элчештир суп турар болгаш ол эрге-чагырганы эң-не хирял баык сорууларга эң-не баар арга-биле амалдык турар политиктиг чинже садыгыларын

Совет Киргизияның чечектелиши

Киргизияның Совет Социалист Республикасы 1951 чылдың февраль 1-де бодун 25 чыл оюнуң байырлыгы эртирген.

Бистиң совет күрүневистиң тургузуучу болгаш башкысы улуг Ленин хааның Россияны «улустарың кара-бажың» деп айтыкан. Россия империяны бактаап турган улустар хааныг эрге-чагырганың үзүндө «өске төрелдигер» деп ададып чораян. Ол «өске төрелдигер» дитип чораян татарлар, мордвалар, чуваштар, казактар, киргизтер ийи дакыр дарладык агаанга — хааның колоний эзелекчилериниң болгаш бодунуң национал буржуазиянын, байларын, манатарың дарлаанын агаанга чораяннар.

Совет эрге-чагырга, ленинчи-сталинчи национал политика болза, киргиз улусту кырдык тонер чоруткан адырып ал, эконом болгаш культура хөгжүлүдүзүн орунунче киирген. Совет эрге-чагырганың ачызы-биле киргизтер боттары күрүнезиң катап тургусканнар. Ортаагы Азияның улустарының национал талазы-биле тускыланчип алганы соонда Кара-Киргиз Автономнуг область тургустунган. 1926 чылда он Киргизияның Автономнуг Совет Социалист Республикасы кылдыр чарытып тургускан. Он бээр ам 25 чыл болган.

Киргизия 1936 чылдан эгелээш Совет Социалист Республика болуп, ССРЭ кылдыр катышкан 16 дең эргелиг республикаларын бирээзи болган.

ССРЭ-ниң өске-даа улустары-биле кады амалдыкчылык, улуг орус улустуң ак-сеткилдик акы-дума дузаламчызы, большевик партияның шылгарантай удурутканы, улуг Сталинниң ада-өбө ёзунуң сагыш салышыны болза, үлүтүрүнү, көдээ амал-агайны болгаш культураны хөгжүдөр талазы-биле улуг чедикшинер чедип алырга киргиз улуска дузалаан.

Революция мурунда Киргизияга үлүтүр барык чок турган. Ам ында беш муң ажык үлүтүрү будурүлгө черлери бар, оң иштинде дөрт чүс чыгыс улуг фабрикалар, заводтар, рудинтер болгаш электрстанциялары тургустунган. Үлүтүрүнү чаа адырлары: көмүр-дашты, өңүг металлургияны, нефтин, машина тудушкунуң демир-биле чүүлдер будурүренин, чигирниң үлүтүрү болгаш үлүтүрүнү өске-даа адырлары чаазы-биле тургустунган.

Киргизияда колхозчу тургузуг мөгөзү-биле бадытатынып тургустунган. Көдээ амал-агай амалдарының чеден чыгыс хуузу механизацияны: колхозтарының шөлдеринде муң-муң тракторлар, комбайндар болгаш өске-даа парын машиналар амылдат турар.

Байлактыг техниканы болгаш агрономия артемини мурнакчы чедикшинерин шийгээдиг амалдык тургаш, колхозтар тарааның, хөөнениң, чигир свёкказының, эмге хергелээр махтык болгаш өске-даа культураларын дүжүлдүндө алып ниити чылдыны дайын мурунда турганының деңгелинде улуг-биле ажырган.

Топский районун «Беш чылды дөрт чылда» деп колхозунуң хову бригадасы эрткен чылын гектар бүрүздүндө 18 центнер тарааны алган. Ворошиловский районун «Первое мая» болгаш «Гигант» деп колхозтары чигир свёкказының дүжүлдүң ортума-биле гектар бүрүздүндө беш чүс центнери алган.

Малдың баш саны чыл келир туумна өзүп, оң уксаазы экижип турар. Мал ажылының продуктуларын будурүп үндүрери улуг-биле өзүп көвүздү; эт дужаалганы дайын мурундагы 1940 чылдан 190 хуу, сүт — 146,4 хуу, дүк — 194,2 хуу болуп турар. Малдың продуктулу улгаткан. Совхозтар сүт саалдазы ортума-биле инек бүрүздүндө эрткен чылын 2007 килограм болган.

«Алаамин» совхозтуң саар инектер бригадир Социалист Күш-ажылдың Маадыры Прасковья Ложко чылдыңна алдан инектиң баш бүрүздүндө 5000 килограм амжык сүтү саап турар.

Республикада үрелиг хойнуң беш совхозтары, мыйыстыг бола малдың алды совхозтары, үш аът заводтары бар. Социалист көдээ амал-агайны улам көдүрүлүшкүнү дээш демисептишкан, социалист ховуларын амалдык чыгышлы боттарының колхозтарын бүгү талазы-биле хөгжүдөр дээш демисекип турарлар. Бичик колхозтарын улугтар катыштырар шийгээштин республикада өзүп, калбарып турар.

Киргизияның национал хевирлиг, социалист утка шынарлыг культуразы чечектелген. Республикада бижиң илбес чорукту колдууда узуткаан. Эге болгаш ортумак школаларының саны 1650 ажык турар болгаш ында 330 муң уруулар өөренип турар. Сес дээди өөредилге черлери, тусый ортумак артеминиң үжүң дөрт, өөредилге черлери тускый артемини каадырларны белеткеп турар.

ССРЭ-ниң Эртемнер Академиязының киргиз филиалында болгаш өске-даа эртеминчилер черлеринде чүс-чүс эрте амалдыкчылары амылдат турар. Киргизияда Ленин орденниң операның болгаш белетаны күрүне театрында, Киргизияның драма театрында, областары болгаш хоорайларын театрларында киргиз драматургияны шийлерин, Горькийни, Пушкинни, Островскийни, Шекспирни өлүм чок чогаалдарын, амгы совет драматургияны шийлерин төрөн дылына үндүрүп турар.

Республиканың ном үндүрер чери Маркстың, Энгельстың, Ленинниң болгаш Сталинниң чогаалдарын, орус классиктерин болгаш амгы чогаалчыларын чогаалдарын киргиз чылды хей саныг кылдыр парлап үндүрүп турар. Киргизияда 85 солуннар, оң алдан ийизи киргиз дылда үнүп турар. Чаан-салымныг киргиз улус бодунун национал хевирлиг, социалист утка шынарлыг литературазын тургускан. Улустуң акынары Токтогулдун, Алымкула Усеибаевтиң, чогаалчылар Аалы Токомбаевтиң, Джоомарт Боконов баевтин, Туегибай Сыдыкбековтун болгаш өскелерин-даа чогаалдарын республиканың амалдык чоннары номчуп турарлар.

Кадык камгалаы калбаа-биле делегез. Республикада 137 тускый эмнелге черлери, 1236 амбулатор-поликлиника черлери, фельдшер-акушер пунктулары, херээженнер болгаш уруулар кон-

сультациялары болгаш өске-даа кадык камгалаының черлери бар. Чоннуң кадык камгалаар херекте муң-муң дээди билилги эмчилер, ортумак артемини эмнелге амалдыкчылары амылдат турар.

Киргизияның хоорайларында болгаш суурларында 1393 клубтар, 905 библиотекарлар, номчула башкынары, кызыл булуңнар тургустунган. 385 кино установкалары бүгү чурткакчылардык черлерге кино көргүзүп хандырып турар.

Совет эрге-чагырганың чылдарында өзүп үнген каадырлар болза, республикада эң-не үнелиг капитал болуп турар. Үлүтүрүдө, көдээ амал-агында болгаш культуру фронтунда боттарының амалдык-херектериниң кончук эки билер муң-муң кижилер амылдат турар. Ленин — Сталинниң партиянык кичиле-зиткени ол чарыкчылар болза, күш-амалдык коммунист ёзу-биле көөр чоруктуң үлегерин көргүзүп турарлар. Чүс ажык кижик Социалист Күш-ажылдың Маадырлары болуп турарлар. Оларнын арасында гектар бүрүздүндө чүс центнер хөөнени өстүрүп үндүргөн, дөрт Ленин орденниң Алла Анаров, алды чылдарда 370 кудунарны өстүрүп азыраан чылгычы Тообаи Киззаев, чигир свёкказының бедик дүжүлдүң амыр талазы-биле алдаржаан Суранай Кайназаров, бригаданында трактор бурдузу 2000 ажык гектар черни амылдат турар тракторист Петр Бирюков олар бар.

Үлүтүрүнүң, көдээ амал-агайның, эртеминиң болгаш культураның о муң ажык муракчылары Совет Эвилелиниң орденнери-биле болгаш медальелери-биле шаңгаткылаан. Медици эртемининиң доктору Иса Ахунбаевтиң, төгүзүп өрт-терменин доктору Бегималат Джемгерчиновтун болгаш оң-даа өскелерин аттары чүгүле республиканың иштинге эвес, харын оң даштынга да бидирген.

Киргизияның эрткен оруу болза, социалист экономиканың болгаш культураның көстүп көрбөзи-биле чечектелип хөгжээнини оруу болур. Ол болза, Ленин — Сталинниң партиянык өлүм чок идеяларының, ленинчи-сталинчи национал политиканың, улустарын найыралык болгаш амалдык чорунунд тийгелгези болур.

Киргизияның амалдык чоннары республиканың Дээди Советиниң соңгудаларын политиктиг болгаш күш-амалдык улуг көдүрүлүшкүн-биле белеткенип турар. Киргиз улус бодунун республиказының Дээди Советиниң депутаттыгына бир дугаар кандидат кылдыр улустарын улуг башкысы, бистиң тийгелгезин-истиниң органнакчысы болгаш сорук кириңчи Иосиф Виссарионович Сталинни чыгыс эл сеткил-биле деп-шиткенер. Депштырган кандидаттарын арасында улуг Сталинниң шыныч сораптыктери болгаш республиканың эң эки кижилери бар.

Соңгудалар хүнүнде Киргиз улус Совет Эвилелиниң бүгү улустары-биле кады бодунуң мораль-политиктиг чыгыс эвин, Ленин — Сталинниң партияны долгандыр сырай катышканын база катап көргүзөргө.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң депутаттарында Россия Федерациясында бактаап турар националдардан 29 националдарын төлөөлөкчилери бар. Дээди Советтин Президиумунуң даргазының 12 оралакчылары болза, РСФСР-де бактаап турар автономнуг республикаларын төлөөлөкчилери болур.

Россия Федерацияның Дээди Советиниң демократтыг мөзү-шынары оң бүгү ажык чорудулузунда тодаргайы-биле илереп турар.

РСФСР-ниң күрүне эрге-чагыргазының дээди органы болур Дээди Советтин эрге хүлээлгезинде кирип турар айтырлар болза: РСФСР-ниң Конституцияны доктадып тургузар болгаш ону сагып турарын хайгаарп хынаар; автономнуг республикаларын Конституцияларын бадылаар; РСФСР-ниң составына чаа крайлар, областар, база чаа автономнуг республикалар болгаш автономнуг областар тургустунганы бадыладыр-биле ССРЭ-ниң Дээди Советинге кирери; РСФСР-ниң Күрүне бюджетиниң болгаш оң күөселдезиниң дугайында өтчөгү бадылаар; бүгү делегей харылзааларына РСФСР-ниң төлөөлөкчилерин доктаадыр болгаш өске-даа айтыртылар.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң Президиуму Дээди Советтин сессияларын чылда ийи удаалан эвээш эвес чыладырдып турар. Ол сессияларга улустун соңгаан төлөөлөкчилери күрүнеиң кол чугула айтырларын шийтирив турар; күрүне бюджетин чугаалажыр болгаш бадылаар, сессиялар арасында Дээди Советтин Президиумунуң үндүргөн Чарыктарын бадылаар. РСФСР-ниң Конституцияныга өскерилгелер кирир. РСФСР-ниң Дээди Совети болза, РСФСР-ниң зааан — РСФСР-ниң Министрлер Чөвүлени тургузар. Ол болза, Россия Федерациязының күрүне эрге-чагырганың күөсеге болгаш чагырар дужаар дээди органы болур.

РСФСР-ниң Дээди Совети болза, Россия Федерациязының үстүгү 978

талга органы болур Дээди Судту соңгуур.

РСФСР-ниң Дээди Советиниң 4 дугаар сессиясында бадылаан РСФСР-ниң 1950 чылдагы Күрүне бюджетиниң дугайында хоолуну ёзуугар чүгүле социал-культура хемчеглерге безин 38.109 миллион рубльди киргезен. Оң иштинде улус чырыдышканын, кадык камгалаын болгаш күш-культураны, социал-хандырылганы акша-херөгичиде кирип турар. Амал-агайың болгаш социал-культураны хемчеглеринге үндүрүп турар чарыкталар Россия Федерациязының күрүне бюджетиниң херөгилериниң оңунуң тос кезээ болуп турар.

Дайынның америк кысыкчылары «саржаг орунуга үгер-боо» деп чүвени барымдалаш, 1950—51 бюджет чылында чурттуң бюджетиниң 76 чыгыс хуузун шериг чарыкталарына кирир кылдыр төзөлгөн. АКШ-тың бюджетини чарыла кезээде чырыдышканы болгаш кадык камгалаына чарылгасы 2-ле хууно эжелет турар.

Бүгү делегейге тайбын дээш, англи-америк дайын кысыкчыларына дур демиселчилерниң чүчүлүг лагериниң бажында чоруп турар социализм чуртуну тургузукчу тайбын амал чорудулузунуң дугайың бо бодунуң деңгел безин база катап херечилеп турар.

Делегейде эң-не демократтыг Сталинчи Конституцияга үндээлиниң соңгугтуган РСФСР-ниң Дээди Совети болгаш оң тургусканы Россия Федерациязының зааан — РСФСР-ниң Министрлер Чөвүлени болза, бодунуң амал чорудулузун-биле улустун күзели болгаш чүчүлүгүн бүрүн-биле илеретип турар. РСФСР-ниң күрүне эрге-чагырганың дээди органы болза, Россия Федерациязының бүгү улустарының экономиказынын болгаш культураның чечектелишинин, социализм чуртунуң күчүзүнү дүргөн өзүлдүзүң, улуг Сталинниң айтыган оруу биле — коммунизмге орук-биле чурттуң чайгылыш чок буртугарлашканын хандырып турар.

К. ФЕДОРОВ.

Кореянын улус демократтыг республиказынын министрлер чөвүлелиниң доктаалы

ПХЕНЬЯН. «Хосталгалыг ада-чурт дайынның үзүндө чонунч чагайжыл-газын хандылар талазы-биле хемчеглер-ниц дугайында» Кореянын улустун де-мократтыг республиказынын министр-лер чөвүлелиниң доктаалын Пхеньян радиосу дамгыткан.

Дайынга күштүү-биле когаран Ко-реянын ажилчиннарына, тараачынна-рына болгаш бүгү ажилчы чоңарына дузалачык көргүзөр болгаш оларның чагайжылгазын улам ыңай хандылар сорулга-биле Кореянын улустун демо-краттыг республиказынын министрлер чөвүлели Сеулдун, Пхеньянын, а ол ышкаш качыгдан можуларының чоңунга чуртталга бажындарының катат тургу-зушкунуна болгаш тудушкунуна эрже-жок дузалачык көргүзерин доктаа-ткан. Ол сорулгага эржежк чугула болуп турар тудук материалдарын чурт-тун курлавырларындан үндүрүп бээр, а чурттуң база качыгдан өскө чам-дык районнарының чоңунга тускай өрткөк өзүгөрү күрүндө үндүрүп берип турар. Во сорулга-биле качыгдан өг-бүлелер бүрүзүнө үш чыл хуусаа-биле 20 муң тонна хемчээлдиң чээлини тыпсарып доктаалда көрүп турар. Ми-нистрлер чөвүлели болза, маңа ха-мааркып турар эрге-чагыргаларга чурт-талга бажындары-биле ажилчиннары-болгаш албан-хаакчыттары хандыра-рын хүлээткен.

Күрүндөй дузалачызын дайында качыгдан чон дүргөн ап болурунче база дайын үзүндө боттарыны хууда можул-хөргөзүндөн когаран чон идик-хепке болгаш өскө-даа эржежк чу-гула хереклердин күрүндө халас ап болурунче угланган хемчеглерни док-таалда көрүп турар.

Дайынның түндүгүндө ап боттарын аш-чөм-биле хандырып шыдаас бай-далдык болуп турар чурткакы чоңга болгаш ол ышкаш тараачыннарга күрү-ндө продукцияны үндүрүп бээрин болгаш оларның эржежк чугула хере-клеринде негетинип турар чүүлдерин бээр база оларны кодээ ажил-агыг ажилдарына киржилгели болдуларын министрлер чөвүлели доктааткан. Ми-нистрлер чөвүлели 30 муң тонна аш-чөм-ниң ниңи фондусун тургузар, оң иштиңден аш-чөми 16 хар четпоз эр, херээжен кижилерге, 55 хардан ажыг херээженнерге, 60 хардан ажыг эр улуска, бичи уруглардыг херээжен-нерге, база күш-ажилчы чоруун ыш-кынган инвалидтарга болгаш өскө-даа ки-жилерге тыпсып бээрин шитпирлээн.

Доктаалда чугаалап турары болза, бүгү-ле можуларда, хоорайларда, үз-дидерде болгаш волостарда медицина ал-бан черлерин катат тургузары эржежк чугула. Медицина албан чери чок кодээ-ге кыжуу чоруур медицина пунктунуң чорудар. Качык камгаланының ми-нистрлеринге, улус комитеттериниң дар-галарына дайында качыгдан бүгү мо-жуларының чоңунга халас медицин ду-залачызын көргүзерин хүлээткен.

Дайын үзүндө берге байдалда чурт-

тап турар яды тараачыннарың бай-далын өрөнөп корбушаан, суггарылга системаларын ажылаар талазы-биле үндүрүгү. 1949 чылга чедир натур талазы-биле үндүрүгү, а ол ышкаш чамдык өскө-даа үндүрүгүн чедир төлөп берээзин демдеглээн.

Ажилчиннарың болгаш тараачын-нарың амьдырал байдалын экижидер сорулга-биле акша болгаш бараан-биле шалың телеарин үндүрүп бээрин док-таал баш бурунгаар көрүп турар. Хо-вөч-саазын материалдардан кылган кышкы болгаш чайгы хептерин ажил-чиннарга болгаш албан-хаакчыттарга тыпсып хандыраын саң-хөө министр-лик болгаш садыг министрлик күрү-нениң план комиссиязының даргазына министрлер чөвүлели хүлээткен.

Дайынга качыгдан хамаатыларга үндүрүглериниң бүгү-ле хевирлериниң системазын солууру болгаш чийгедирин чорудар деп министрлер чөвүлели шит-пирлээн.

Доктаалда оон ыңай чугаалап турары болза, төрзөн чурттуң өскерлик-чир-леиниң холунга турган черлерин болгаш кандык бир чылдаганы-биле ээзи чок болуп турар черлерин ажыдап кылырын күзөп турар, дайында качыг-дан кижилерге, хамыктың мурунда тараачыннарга шилчидип берген. Чам-дык черлерин ажилчынарга болгаш албан-хаакчыттарга ногаа чүүлдеринге, а ол ышкаш дузалар ажил-агыг чер-лерин үлөтүр-бүдүрүлгө черлеринге, күрүнө албан черлеринге, шериг ор-ганизацияларына болгаш өскө-даа хой-нитти организацияларына артырып бе-рип турар.

Дайын үзүндө аш-чөм талазы-биле берге байдалды өрөнөп көргөш, ми-нистрлер чөвүлели 1951 чылда эрте бы-жар культураларыны, эң ылаңгыяда кызыл-тас болгаш арбайнын тарылга шөлдери калбаргы дугайында кодээ ажил-агыг планына катат көөрүн док-тааткан. Чер ажилчыны болгаш ыш-ажылының министрлериниң база ми-нистрлер чөвүлелиниң чаньында аш-чөм херээжин талазы-биле эргелдиг уду-рчугунга дөрбөдөлдүң уружундан үрзүн чок, дайынга үрзүннерин ху-наыргы тараачынарга күрүндөй күсели өзүгөрү үрзүннерин үндүрүп бээрин казак хүлээткен.

Кореянын улустун демократтыг рес-публиказынын казак часык тарылганың ажилчына күрүнө албан черлеринде болгаш үлөтүр-бүдүрүлгө черлеринде хамааркып турар бүгү ажилчы маңды бүрүнү-биле мобилизастарын чер ажил-чыны болгаш ыш ажилчыны министр-леринге, бүгү можуларыны болгаш Пхеньян хоорайның улус комитетте-риниң даргаларына хүлээткен, а ол ышкаш часык хову ажилдарын чедир-шиниң чорударын хандыраына элзөөн хой хемчеглерин төлөвилээн.

(СЭТА).

Кореяда болушкуннар

Улустун армиязының Кол командьаланың дыңнады

ПХЕНЬЯН. Кореянын улус-демо-краттыг республиказының Улустун ар-миязының Кол командьаланың дыңна-ды 29-та медээлени болза, Улустун ар-миязының кезектери биле кыдат эки-турачылар фронтунуң бүгү участокта-рына дайыннарга согушкуннар та-варыштыраын үргүлчүлөп турганнар.

Сувоң (Суйгена) району ол чериң девискеринге тулчушкуннар үргүлчү-лөп турган. Канын (Корйо) району Улустун армиязының кезектери дай-зынның дөрт самолёттарын аңдара ат-ван болгаш дөрт уждукчуларны тудуп алган.

ПХЕНЬЯН. Кореянын улус-демо-краттыг республиказының Улустун ар-миязының Кол командьаланың дыңна-ды 30-де дамчыткан медээнде чугаалап турары болза, Улустун армиязының кезектери кыдат эки-турачылар-биле кыдат фронтунуң бүгү участоктарына дайынчы чорудалгаларны чорутканнар.

(СЭТА).

Вьетнамда дайын чорудулгазы

ПЕКИН. Синьхуа агентилелиниң дам-чыдып турары болза, Вьетнамның Улустун армиязының Кол командьаланы-ның тускай дыңнадында чугаалап турары болза, январың 13-тен 17-ге чедир Вьетнамның Улустун армиязы-ның кезектери дайынның дөрт баталь-онун чылча шапкан. Тулчушкуннар сонгу Ханоя девискеринде Бай-Шу, Вий-Иен, Бан-Жинг болгаш Бан-Нинь районнарга болгулаан.

Ол үениң дүргүзүндө дайын 1930 кижизин өлүртүп, 750 кижизин тутуруп ксгараап.

«Вий-Иен операция болза, Вьет-нам улустун болгаш оң армиязының 1851 чылда эң улуг тилелгези болган, а ол ышкаш бистиң чепсетиг куштери-виске бир дугаар улуг тилелде болган. Ол операция болза, бистиң армиясы-тык таткитиг мастервоузуң өзүшү күчүнүң херезиси болуп болгаш ол ыш-каш бистиң удузувустан моон сонгаар медресидиң чорунуң улам бедириниң болгаш оң фронтуга дузалачызыны күштөлгөни болур» деп дыңнадының төңүзүндө чугаалап турар.

(СЭТА).

Барын Германияда үндүрүглериниң агадышкыны

БЕРЛИН. АДН агентилелиниң дам-чыдып турары болза, январь 24-те Чонн казааның саң министри Шеффер, боо-чепселгези хөргөңи-биле ханды-рар сорулга дөш үндүрүглерини 2 миллиард марнадан ажыг көвүдедир-иниң дугайын пресс-конференцияга чар-лаан. Ынчалза-даа үндүрүглерини 2 миллиард марка чедир улгатырган чо-рук боо-чепселгези хараазы-биле болган ол немелде чарыгдалдар-ның чүгө чартып дуглаар болган.

(СЭТА).

ларның саны сөөлгү ийи чылдың иш-тинде 50 хуу кызырылган, ыңаарга америк конкуренцияны түңдөйлөдү Америк кино үлөтүрүүнүң дең кези ам үеде шуут ажылдавын турар.

Дөрбөчелер болгаш өлүрчүлөр ду-гайын көргүскөн америк фильмнериниң салдары-биле англиде бичи уруглар-ның кеминг херектер үлөдгери чоруу кедемп барган дугайын «Санди Пик-торизал» солун каш удаа бижип келген. Америк кинофильмнериниң бак салдар халдамырының дугайын чоокта чаа школар инспектору Дж. Пиргл Шот-ландияның Абердинде башкы институ-дунуң конференциязына тодаргай чу-гулаан. «Ньюс критик» солунуң ме-дээлде турары-биле алырга, Дж. Пиргл мынча деп медээлээн.

«Бистиң улус өөрелдиг системинге төрүк чок четпес чүвө болза, бистер номнарын, шилерин болгаш фильм-нерин канында-даа бодал чок шилеп ап турарымыз болур. Дык хой англичан-нар бодунуң национал культурун шуут кагаш, кижилерин угаан медресили үрөдөп турар океан ындының (америк-тиң-ред.) куску келиңчиң саңдаргай культурунче хандыгып турар чорук би-тиң чуртувуска коңуз ыңдыңың болур тур. Дык хой оолдар болгаш уруглар-ның бижип билбес болуп турар чыл-дагыны болза, олар америк фильм-не-же хандыгып турарында болур».

Чурттуң башкарычы бөлүктери Ан-глияны АКШ-тың мурунунга сөгөт-лөш, англичаннары америк «культура-ны» мурунунга диске тендирген.

Парламенти кежигүүнү консерватор Хатчисон чоокта чаа англичаннары америк хеп недиңер деп кыйтырып турган.

Шекспирниң, Диккенстиң болгаш Дарвинниң үр-садыларына ат алдар чек чөгөңгү болгаш ырмажон херек!

Англияны театрлары сөөлгү үеде утка шынарлык кандыг-даа шилер көргүспөй турар. Ол хирезинде англи

КНО-нуң Кол Ассамблеязының политинтиг комитетинде

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Катышкан На-циялар Организациязының Кол Ассам-блеязының политинтиг комитетиниң январь 27-де болган хуралына Корея айтырынын чугаалажырын үргүлчүлөп турган.

Индонезиянык төлээлекчи Палар бодунуң чугаазына Индонезиянык төлээлериниң киржип турары 12 күрү-нелериниң резолюциясын деткиринче кыйгырып турган.

Филиппинерниң төлээлекчи Рому-лога харылавышаан Паларынык айты-каны болза, Катышкан Нациялар Ин-донезия айтырынын чугаалажышкын, биле эвес, а харын дугурулганың ар-газы-биле шитпирлээриниң оруунче кирип турарын айткан. Индонезия айтырынын чугаалажып турарынын дүжү-жүккө боолашкыны соксадыры баштайгы базының кемчээ болуру ал-бан эвес деп чүвени көргүскөн деп ол чугаалаан.

Оң дараазында Боливиянык төлээ-лекчи сөс ап чүвө чугаалааш америк резолюциянык төлөвилелин деткээн.

Польша төлээ Кац-Суки Кыдат улус республиканык политинтиг комитетке харызы болза, корей болгаш ыракы Чөөн-чүктүң өскө-даа айтырыгынын КНО-нуң Уставы болгаш улустар ара-зыны эргелериниң принципн өзүгөрү чөп шитпирлээриниң программазы бо-лур деп медээлээн.

Бир эвес политинтиг комитеттиң ке-жигүүнериниң хой нуруузу ыракы Чөөн-чүккө тайбыны доктаадып тур-гузарынче ылап чүткүп турар болза, Кыдат улус республиканың кирген са-налдарынык чаңгызын-даа хүүлөш ал-байн барып болбас ужурулуг.

Ыңаарып элзөөн хой медресидерден болгаш Пекинниң санадын Ачесон кар-жызы-биле чопшээрвейин барган чорук Катышкан Штаттар тайбың арга-биле чугаалажышкын кылырынче чүткү-вейин турарын херечилеп турар.

Араб-азий чурттарының резолюция төлөвилелиниң чамдык чүүлдерин чөп-шээрөөс-даа болза, польша ол төлөви-ледди деткип турар деп Кац-Суки ме-дээлээн. Польшаның бодат турары-биле 12 чурттарының резолюциязынык тө-лөвилели кол айтырыгынын долузу-биле өзү шитпирлээрин хандырып шыда-вас-даа болза, ыракы Чөөн-чүктүң айтырыгынын тайбың арга-биле ши-тпирлээринге баштайгы базым болуру чадавас деп санап турар.

(СЭТА).

Совет эвилелиниң ол төлөвилелге дүүн кирген ийи чазалгаларын польша деткип турар деп Кац-Суки немеп чу-гулаан.

Америк төлөвилелге польша үндө-зини, биле удурулап турар, чүгө дээр-ге, ол «айылдыг резолюция» дайын-ны улам-на уздары сорулганы сүрүп турар деп Кац-Суки үргүлчүлөп чу-гулаан. Катышкан Штаттар өскө чурттар-ы шуут албадан чыгаар кампанияже кирген АКШ-тың президентизи, сенат болгаш чазактың өскө-даа органыры дайынны үргүлчүлөөрүнче угландырган бодунуң резолюциязынык төлөвилелин өскөлөргө деткидип алырын ордаяжып турар.

Американык ыракы Чөөн-чүкте ше-риг командьаланың чамдыгын вашиг-тонунуң даштыкы херек хайгааркычы Роберт Аллен чулчуруп турган. Аме-риканың ыракы Чөөн-чүкте дайын бе-леткелдериниң сорулгазы болза, Кы-датче шүргүп кирериниң хемчеглерин боттаңдырып турары ол деп Аллен би-жизен.

Улустар аразының доктаатынган ни-яти корум чурумун өзүгөрү алырга, Ка-тышкан Штаттар агрессор болуру мар-гылдаа чок болгаш харын Кыдат эки-турачылар Кореяже кирериниң ырак мурунда-ла Катышкан Штаттар Тай-ванны эжелээш, Кыдатта удуур дайын аргасызын чоруткан деп Кац-Суки айткан.

Мурнуу-Африка Эвилелиниң төлө-лөкчизи Ноост америк төлөвилелди деткээн.

Эфиопиянык төлээлекчи Канада бол-гаш Англиянык кирген чазалгаларын эдербишаан, америк төлөвилелди дет-кээн.

Ливаның төлээлекчи Ш. Малия Араб-Азия чурттарының болгаш америк резолюцияларнык төлөвилелдериниң аразында улуг карышкык чок чүвө төлөздө, Ливан ол ийи төлөвилелдин хайзыгына-даа бадылаар деп медээлээн.

Оң дараазында Катышкан Штаттар-нык төлээлекчи Остин сөс ап чүвө чу-гулааш, 12 чурттарының резолюция тө-лөвилелинге Катышкан Штаттар уду-рулап турарын медээлээн. Америк ре-золюциянык төлөвилели политинтиг комитет хүлээп алырын ол негеп тур-ган.

Политинтиг комитеттиң дараазында хуралы январь 29-та болур.

(СЭТА).

АКШ Ираны катат чепселеп турар

ТЕГЕРАН. Ираның «Кейхан» бол-гаш «Дан» солуннары АКШ-тан тан-калар болгаш боо-чепселк чүдүргөн суд-ноларнык Бендер-Шахпур портта кел-дүргөннөр.

(СЭТА).

Англи боо-чепселет куштерден массалыг чөрүү чоруктарың көвүдэни

ЛОНДОН. Парламентиниң айты-рыныга Англиянык камгалап министр-ствоузуң бижимел-биле харызынга медреселени болза, 1950 чылда бүгү үш хевирниң боо-чепселетиг куштеринден 1615 чөрүкчүлөр хоругдаткан. Оон аң

да 703 чөрүкчүлөр боттары-ла чет-килеп келгеш, эрге-чагыргаларга дүжүп бергеннөр. 7-ден 8 муң чедир чөрүкчү-лөр ам-даа хостуг туруп туралар.

(СЭТА).

зын херечилеп турар чүүдүн парлап үндүргөн. Ук башкы 15 хар хире на-зылыг үстүк класстарнык 28 өрөнки-чилерге айтырылган салган. Оларнык иштиңден чаңгызы-даа Шекспирниң чо-агымынч чаңгыс одуруун безин бил-бес болган. Делегейде эң-не хой чурт-танкылыг чурт кайдал деп айтырыгга кластык барык деп кези — америк деп харылаан, чүгө ийи өрөнкичи Кыдатты адаан. «1917 чылда Россияга чүү болганы?» деп айтырыгга чаңгыс-даа өрөнкичи харылап шыдаван. Ол хамаан чок өрөнкичилер бодунуң чур-туңуң төөгүзүн безин шуут билбес бол-ганы илерзөөн.

Англиянык дүрүлөп көргүзөр уран чүүлүнде бичи-даа идея чок болгаш хоозун өзү барымдалааны-биле харак-терлетинип турар. Бо дугайында 1951 чылда аяктынар бүгү-англиниң уран чүүлдер көрүдөзинеңе жириштирери-биле чоокта чаа кылып дооскан скульп-тура тодаргай херечи болур. Хүлдерден кылган ол хевирни скульптуржун Модернисто Гери Мур кылып күүсеткен. Оң хевирлеп кылган чүвези харын-даа кижги дүжүңге кирги деп: дөрт таван кырында туруп алган, бужар чүдөк дүрүлүг болгаш бирле коргунчуг амы-тангы дугайын хевирлеп көргүскөн, оң бажын одура шаан каан, мурунку ийи холу шенектенип чыдып алган кижги холдарына демей...

Январь 14-те Рейтер агентилике бо-дунуң номчулчуларыны кийи кайгал ханмас медрээ дыңнаткан. Тоол ша-нынч пустары Англия ам-даа бар ыш-каныл. Ол агентилек чериниң медрээ-лени болза, февраль 2-де Лондон чо-огунда арга иштинге «дээди хуулаан-га» баштапкан (оозу англиниң бир үлө-түр ээзиниң кадайы болган) 13 «пу-ктар» боттарының ийи-шидизин көргү-зерлер деп чарлаан.

Амгы Англиянык буржуаз культуру-нуң четкен чери ол тур!

(СЭТА).

Лейбористиг партияны кагаш чоруп турары

ЛОНДОН. «Дейли уоркер» солун-уң медрөөлөп турары болза, лейборис-тиг партияны Чарингед чурт салбы-рының күүсөчи комитеди (графство Кант) бүрүн составы-биле лейбористиг партияны кагаш барганнар. Лейбористиг партияны кагаш олар Англиянык коммунистиг партиянык хурзаленинге кирер дугайын медрөөлөдөн. Олар-ның иштиңде 35 чыл дүргүзүндө лей-бористиг партиянык иденкейлик кежи-гүннери чораан Чарингениң лейборис-тиг партиянык чурт салбырының күүсөчи комитетиниң даргазы Фозард болгаш оң секретары херээжен дээрги Фозард база лейбористиг пар-тияга киргенден бээр 30 чыл стажтыг Лаверок олар үнгөн.

Лейбористиг партиядан үнгөн дугай-ында Фозардтың бижип турары бол-за: «Бистиң холдарымыз арга чедир чүгө кирге болгашкан турган, ам Эт-тли болгаш оларның бөлүү бистиң хол-дарымызга ханга бораштырып болур. Бисти чуртун ажыл-агыйын бут кыры-га тургузар дээш ажыл төлевирин кы-зыгаарлаан джиш ийи чыл дүргүзүндө чугаалажып турган, ам көөр бис, биске кым-даа дайын чарлаваан хирезинде Англиянык шериг чепселгези кижи эриин ажилч турар тур.

Лейбористиг чазактың даштыкы по-литиказы дээрге, консерваторларнык даштыкы политиказыдан ылгал чок, Черчиллдин Фултонга чугаазы дээрге Бевинниң чугаазы деп чүвени бис хун-бүрү улам-на бүзүрөп билип турар бис. Ажилчы чонну ханың чаа дай-нык чорударына дузалааш мен, Ажилчы чоңарыны чөптүг эвес дайын-че ыдалап шыдавас мен».

(СЭТА).

Катышкан Штаттарнык Японияда агрессивчи планы

ШАНХАЙ. Токиодан кээп турар ме-дээлери өзүгөрү алырга, Манчуртунуң штаты декабрьдин орта үезинде Япо-ниянык казаанга качып дукаал бер-ген. Ол дукаалда бир миллион кижил-ик, 500 муң тоннактыг шериг-далай флоттук, бир муң самолеттуг уран ар-мияны тургузарынче до-доруан кире-рин япон чазактан негеп турар. Оон-биле кады аш-чөмиң чарыгалына контроль тургузарын болгаш агаар камгаланы күштелдирерин негеп тур-ар.

Япон армиянык командьал составы-нык кол дукаалдарын америкнаар өлзөдөр. Чик чепселгезиниң япония-нык казаа боду харылаар болгаш ар чепселгезиниң АКШ-тың күсели-биле хандыра.

Япониянык үлөтүрүү чаа тургузар армияны чепселгезиниң 100 миллиард иен түңүт шериг чартып кулаң алтат.

(СЭТА).

Барын Европаның чурттары Трумэнниң кызып турарын дугайында америктиң парлагазының дыңнады

НЬЮ-ЙОРК. Пресс-конференциязы-на Трумэн КНО-нуң Кол Ассамблеязы-нык политинтиг комитетинге АКШ-тың кирген резолюцияны камгалаар дугайында чүвө медрөөлөдөн. «Нью-Йорк таймс» солунуң корреспондентиниң Вашингтондан Левверже дыңнадында айтып турары болза, АКШ-тың резолю-циязын камгалаан Трумэнниң ол чугаа-зы болза, «чидиг» шынарлык, харак-тери Неру болгаш Эттлиниң чоокта чаа кылган медрөөлөңе шуут хары бол-лур ужурул турган.

«Нью-Йорк Геральд Трибюн» солунуң корреспондентизи Расселдин Ва-шингтондан бижип турары болза, «Трумэнниң Ачесон-биле кады чогаат-кан медрөөлө, Катышкан Штаттарнык элзөөн чак неделадык дүргүзүндө ком-мунистиг эвес чурттарын бүзүредип, оларны коммунистиг Кыдатче удурула-дырып алырынче кызышкынын күш-телдирип турар».

«Катышкан Штаттарнык чоруду-пар дөрт болгаш дөрт эвес-даа кызыш-кыны оларның боттарының сорулга-зын чедип алырына херек, тускай хой кижилерниң билинген онза бүзү-редиги ситуацияга чедирер. Чизээ, аме-риктинг резолюцияны камгалаан Фран-циянык шитпир болгаш дараазының базымнарын хүлээп алгыда сермчи-ледиг болурун саңгыдырып кийирге-ны, АКШ-тың Инди-Кыдатче чорудуп турар шериг материалдарының хемчээ-лин улгатыра дугайында бодалды кам-галавас боор деп саңгыдырганын Рас-сел немээч.

НЬЮ-ЙОРК. Ассошайтед Пресс аген-тиелиниң Вашингтонда корреспонде-нтизи Хайтауэр ыракы Чөөн-чүк айты-рыгына талазы-биле АКШ болгаш Англиянык аразында чөрүлээриниң дугайын медрөөлөп турган, Вашингтон биле Лондонун аразында харылааш байдал ам үеде арты; дүрбүшкүнүң аларган деп айтып турар.

(СЭТА).

Харысалгалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

Англиянык культуразы буурап бадып турар

ЛОНДОН. Англияда «амьдыралдыг америк хевирин» кээп дүжүрүп, үл-дизе, америктиң куску келиңчи үре-лиш моральдыг кино-чуруктары бол-гаш утка шынар чок но чагайларын чуртче дажылап кирип турар чорук болза, Англиянык культурунуң буурап бадып турарын тодаргай херечилеп тур-ар.

Кажан империалист делегейиң чаа дайыны ажилы-биле белеткен, шериг чепселгезин бүдүрүлгезин калчалачы-биле белеткен, ол бүтүгүн чарыгдалдарын дуглаар хөргөңин ажилчы чоңарының ындында чедимес туренги, хоосураң-гай амьдыралдын соруап ап турар шы-дамыр арга чок хой саныг үндүрүлгө-биле шып турарының ужурундан англи улус аш-чөмге чедиместет, хилиңчигет аар берге човаланга басты-рып чыдыра, буржуаз авторлар чурт-туң кырында дигрелеп келген ол айылдыг дугайын чырпыды бижир-инден шуут айла, дескелеп туралар. Олар харын эр, херээженниң садаргай чоруктарынык дугайында, буржуаз ө-бүлениң болгаш ынакшылдык